

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои диссертациони 6D.KOA-018-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Шерзода Бурхоналӣ Сабзалӣ дар мавзӯи «Речаи ҳуқуқи молу мулки ғайриманқул тибқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон: таҳқиқоти ҳуқуқи маданӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.03 – Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибдорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ

Ҳуқуқҳои ашёӣ яке аз масъалаҳои марказӣ ва муҳими ҳуқуқи маданӣ буда, молу мулки ғайриманқул объекти асосии он маҳсуб мешавад. Молу мулки ғайриманқул яке аз асосҳои бунёди дилхоҳ низоми иқтисодӣ буда, ташкили шароити мусоид барои муомилоти молу мулки ғайриманқул аз вазифаҳои муҳими сиёсати ҳуқуқи давлат мебошад.

Танзими ҳуқуқи муносибатҳои марбут ба молу мулки ғайриманқул дар ташкили ин муомилот нақши асосӣ дорад. Рушди истеҳсолот, фазои сармоягузори ва некуаҳволии аҳоли бештар аз интиҳоби дурусти модели ҳуқуқи муносибатҳо дар самти молу мулки ғайриманқул вобаста аст.

Таърихан молу мулки ғайриманқул, ба монанди замин ва манзили истиқоматӣ дар ҳаёти инсоният нақши муҳим дошта, бо дарназардошти чунин арзиш танзими ҳуқуқи муносибатҳо вобаста ба объекти мазкур ба таври хос сурат мегирад. Баъди ба даст овардани Истиқлоли давлатӣ дар қонунгузори арзишҳо ва принсипҳои асосии иқтисоди бозоргонӣ мустақкам гардида, қонунгузори оид ба молу мулки ғайриманқул марҳила ба марҳила тақмил дода шуд.

Пажӯҳиши илмии масъалаҳои ба молу мулки ғайриманқул алоқаманд ба мустақкам устувор ва рушди қонунгузори имкон фароҳам меорад. Ҳамзамон, рушди бесобикаи сохтмони биноҳои истиқоматӣ дар мамлакат ва фаъолияти хоҷагидори онҳо талаботро ба истифода ва муомилоти маданияи молу мулки ғайриманқул дучанд мегардонад. Тибқи маълумоти Агентии омори назди Президенти Қумҳурии Тоҷикистон масоҳати умумии манзил дар соли 2000-ум 112.61 млн метри мураббаъро ташкил дода, масоҳати мазкур дар соли 2020-ум ба 209.5 млн метри мураббаъ расидааст. Инчунин, дар соли 2023 аз ҷониби Қорхонаи воҳиди давлатии «Бақайдгирии молу мулки ғайриманқул» ва воҳидҳои сохтмони он 60537 адад биноҳои истиқоматӣ ва ғайриистіқоматӣ ба қайд гирифта шудааст.

Дар баробари ин, дар амалияи ҳуқуқатбиққунии мамлакат солҳои охир бахсҳои зиёд доир ба речаи ҳуқуқи маданияи қитъаи замин, муомилоти ҳуқуқи истифодаи қитъаи замин, сохтмони худсарона ва сохтмони молу мулки

ғайриманқул дар асоси хиссагӣ ба вучуд омадааст, ки бевосита ба мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии мазкур дахл доранд. Таҳқиқи мавзуи «Речаи ҳукукии молу мулки ғайриманқул тибки қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон: таҳқиқоти ҳукуки маданӣ» ба танзими ҳукукии масъалаҳои дар ин самт ҷойдошта, дар амал татбиқ намудани бозори ҳукуки истифодаи китъаи замин ва такмили қонунгузорӣ мусоидат карда метавонад.

Дар ин замина, метавон гуфт, ки таҳқиқоти диссертатсионии мазкур аз нигоҳи илмӣ-назариявӣ ва амалӣ вобаста ба шароити муносири Тоҷикистон мубрам мебошад. Диссертатсия таҳқиқоти анҷомёфтаи илмӣ буда, натиҷаҳои он ба рушди илми ҳукуки маданӣ, ҳосатан ҳукуки ашъё мусоидат мекунад. Инчунин, дар таҳқиқот самтҳои алоҳидаи дар стратегияҳо, барномаҳо ва консепсияҳои давлатӣ пешбинишуда таҳлил гардида, ҷиҳати ноил гардидан ба ҳадафҳои онҳо ақидаҳои судманди илмӣ пешниҳод шудааст.

Таҳлили мазмуни диссертатсия, инчунин, ақида, нуқтаҳои илмӣ, ҳулосаҳо, асосноккунии андешаҳои илмии пешниҳодгардида ва таҳлилу тавзеҳи меъёрҳои қонунгузори дар он мустақамгардида шаҳодати он аст, ки Шерзода Бурҳоналӣ Сабзалӣ мавзуи диссертатсияро ба таври амиқ дарк карда, қобилияти мустақилонаи илмӣ ва эҷодӣ дорад.

Ҳамзамон, таҳлили диссертатсия нишон дод, ки он бо истифода аз маводи амалӣ, аз ҷумла, таҷрибаи судӣ, нотариалӣ ва макоми бақайдгирандаи ҳуқуқ ба молу мулки ғайриманқул таҳия гардида, фарогири масъалаҳои муҳимми амалии мувофиқ ба воқеияти мамлакат аст.

1. Диссертатсия пажӯҳиши илмии мукамал буда, дорои ягонагии дохилӣ ва мантиқӣ мебошад, ки ҳолати мазкур аз ҷониби диссертант мустақилона навишта шудани онро тасдиқ менамояд. Саҳми шахсии муаллифи диссертатсия дар он ифода мегардад, ки андешаҳои илмии дар таҳқиқот пешниҳодгардида, навгониҳои илмӣ, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот дар раванди фаъолияти таълимӣ, ҳуқуқэҷодкунӣ ва ҳуқуқтатбиқкунӣ ба таври васеъ истифода шуда метавонанд. Дар робита ба ин, диссертатсия ба талаботи пешбинишудаи бандҳои 31 ва 33 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Чумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, мутобиқат мекунад.

2. Мавзӯ ва мазмуни диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 12.00.03 – Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ мутобиқат менамояд ва ба шурои диссертатсионии 6D.KOA-018-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, ки бо фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Чумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи қабули диссертатсияхоро дорад, пешниҳод шудааст.

3. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 25 маводди илмӣ, аз ҷумла 1 монография, 11 мақола дар маҷаллаҳои аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тақризшаванда, 10 мақола дар маҷаллаҳои дигар ва 3 маводи дигари илмӣ инъикос гардидааст, ки онҳо ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ алоқаманд мебошанд. Теъдоди маводи илмии нашргардида ба талаботи банди 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ аст.

4. Дар диссертатсияи Шерзода Бурҳоналӣ Сабзалӣ истифодаи мавод бидуни иқтибос ба муаллиф ё манбаъ вучуд надошта, сарчашмаҳои истифодашуда бо ишора ба муаллиф ё манбаъ тавассути иқтибос ба расмӣ дароварда шудааст, ки ҳолатҳои мазкур аз риояи банди 37 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, шаҳодат медиҳад.

5. Дар диссертатсия ва ҳуҷҷатҳои дигари пешниҳоднамудаи Шерзода Бурҳоналӣ Сабзалӣ маълумоти ғайрисиҳеҳ дида намешавад.

Комиссияи экспертӣ дар асоси банди 61 Низомномаи шурои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Шерзода Бурҳоналӣ Сабзалӣ дар мавзӯи «Речаи ҳуқуқи молу мулки ғайриманқул тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: таҳқиқоти ҳуқуқи маданӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.03 – Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибқорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ (илмҳои ҳуқуқшиносӣ), ки ба шурои диссертатсионии 6D.KOA-018-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод гардидааст, барои ҳимоя қабул карда шавад.

2. Муқарризони расмӣ аз рӯйи диссертатсия шахсони зерин таъин карда шаванд:

– Исмоилов Шавкат Маҳмудович – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессори кафедраи ҳуқуқи иқтисодӣ, молиявӣ ва зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, Корманди шоистаи илм ва техникаи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– Қодирзода Тоҳир Қамар – ходими пешбари илмии шуъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муносири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ.

3. Ба ҳайси муассисаи пешбари диссертатсия Муассисаи давлатии таълимии таҳсилоти олии касбии «Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон» таъин карда шавад.

4. Барои нашри эълон оид ба ҳимояи минбаъда ва ҷойгир намудани автореферат дар сомонаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис иҷозат дода шавад.

Раиси комиссия:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор, аъзои шурои диссертатсионӣ

Саигинзод Д.Ш.

Аъзои комиссия:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор, аъзои шурои диссертатсионӣ

Имомова Н.М.

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор, аъзои шурои диссертатсионӣ

Аминова Ф.М.

Имзоҳоро тасдиқ мекунам.
Сардори РК ва КМ ДМТ

Тавқиев Э.Ш.

24.08.2024